

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 11C/174/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7508209813
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Mlejová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2015:7508209813.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňu JUDr. Dagmar Mlejovou v právnej veci žalobcu JUDr. František Kočka, advokát, AK Pribinova 8, 040 01 Košice, Správca konkurznej podstaty úpadcu: J. D., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX H. XXX proti žalovanej: D. D., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX, zastúpenej JUDr. Peter Vrabec, advokát, Popradská 68, 040 11 Košice, v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov takto

rozhodol:

Bezpodielového spoluvlastníctvo manželov úpadcu J. D., nar. X.X.XXXX a žalovanej D. D., nar. X.X.XXXX vyporiadava tak, že prikazuje nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXX katastrálneho územia H., parcela registra KN - C č. XXX záhrady o výmere XXX m², parcely registra KN - C č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², rodinný dom súpisné číslo XXX nachádzajúci sa na parcele KN - C č. XXX katastrálneho územia H. prikazuje do podielového spoluvlastníctva úpadcu J. D., nar. X.X.XXXX a žalovanej D. Adamčíkovej, nar. X.X.XXXX každému v jednej polovici k celku.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca si uplatnil v žalobe podanej na tunajší súd dňa 28.8.2008 proti žalovanej nárok na vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva (ďalej BSM) po tom, čo BSM zaniklo tým, že na majetok úpadcu - J. D. bol uznesením Okresného súdu Košice I, zo dňa 13.11.2007, č. k. 31K16/2007-61 vyhlásený konkurz ku dňu 16.11.2007. Navrhol, aby súd vyporiadal toto BSM tak, aby nehnuteľnosti a obchodný podiel prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, aby bol zaviazaný vyplatiť 50 % výťažku zo speňaženého majetku.

Žalovaná súhlasila s vyporiadanim BSM, ale nesúhlasila so žalobcom navrhovaným spôsobom vyporiadania BSM. Navrhla, aby súd prikázal danú nehnuteľnosť, ktorú nadobudli počas trvania ich manželstva do podielového spoluvlastníctva, lebo nemá dostatok finančných prostriedkov na vyplatenie podielu žalobcovi a nevie si ich ani požičať. Taktiež nemôže sa spoliehať, že sa jej podarí nehnuteľnosť odpredať a vyplatiť podiel žalobcovi.

Žalobca nesúhlasil s navrhovaným spôsobom vyporiadania BSM a tvrdil, že tento spôsob by vyvolal len ďalšie súdne spory a čo sa týka pohľadávok, ktoré boli prihlásené do konkurznej podstaty úpadcu, vznikli z podnikateľskej činnosti úpadcu, a preto nepatria do masy BSM.

Súd rozhodol rozsudkom č. k. 11C174/2008-196, zo dňa 5.6.2012 a vyporiadal BSM tak, že prikázal do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti, vedené na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. H. žalovanej s tým, že ju zaviazal vyplatiť žalobcovi sumu 70500 eur.

Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 1Co38/2014-261, zo dňa 26.3.2014, zrušil vyššie uvedený rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie.

Súd doplnil dokazovanie v súlade s uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1Co38/2013-261, zo dňa 26.3.2014 a zistil tento skutkový stav veci:

Žalovaná uzavrel dňa XX.X.XXXX s J. D., nar. X.X.XXXX manželstvo, a toto manželstvo doposiaľ trvá.

Zo spisu Okresného súdu Košice I súd zistil, že uznesením č. k. 31K16/2007-61, zo dňa 13.11.2007 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka J. D., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXX a ako správca konkurznej podstaty bol ustanovený žalobca po odvolaní pôvodného správcu. Uvedené uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku OV 2007/222 z 16.11.2007, pričom nasledujúcim dňom po zverejnení nadobudlo právoplatnosť, t. j. 17.11.2007.

Podľa § 53 ods. 1 zákona 7/2005 Z. z.

(1) Vyhlásením konkurzu zaniká úpadcovo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Ak došlo vyhlásením konkurzu k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo ak sa do vyhlásenia konkurzu už zaniknuté úpadcovo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nevyporiadalo, treba vykonať jeho vyporiadanie.

Podľa § 53 ods. 2 zákona 7/2005 Z. z.

(2) Správca je oprávnený vykonať vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaniknutého vyhlásením konkurzu namiesto úpadcu vrátane podania návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov príslušným súdom. Dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je správca oprávnený uzavrieť len vo forme zmiernu schváleného príslušným súdom.

Podľa § 53 ods. 3 zákona 7/2005 Z. z.

(3) Ak úpadcovo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo pred vyhlásením konkurzu, a) dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavreté v posledných šiestich mesiacoch pred vyhlásením konkurzu sú neplatné, b) ak sa už začalo konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré sa doposiaľ právoplatne neskončilo, vstupuje správca do konania namiesto úpadcu dňom vyhlásenia konkurzu, c) ak sa ešte nezačalo konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, je správca povinný bezodkladne podať návrh na toto vyporiadanie namiesto úpadcu, d) na účinnosť dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je potrebné schválenie príslušným súdom.

Podľa § 53 ods. 4 zákona 7/2005 Z. z.

(4) Dohody o úprave bezpodielového spoluvlastníctva úpadcu, ktoré rozširujú rozsah bezpodielového spoluvlastníctva úpadcu aj na majetok pôvodne patriaci len úpadcovi alebo zužujú rozsah bezpodielového spoluvlastníctva úpadcu v prospech jeho manžela, sú neplatné, ak boli uzatvorené šesť mesiacov pred vyhlásením konkurzu.

Podľa § 53 ods. 5 zákona 7/2005 Z. z.

(5) Ak úpadca počas konkurzu uzavrie manželstvo, bezpodielové spoluvlastníctvo manželov vzniká až zrušením konkurzu.

Súd pri riešení tohto prípadu vychádzal jednak zo všeobecnej úpravy vyporiadania BSM obsiahnutej v Občianskom zákonníku v § 143 a 151, ako aj zo špeciálneho predpisu, ktorý určitým spôsobom modifikuje vyporiadanie BSM pri jeho zániku v dôsledku vyhlásenia konkurzu na jedného z manželov ako úpadcu (§ 14 ods. 1 písm. k) a § 26 ZKV). Preto súd dal špeciálnemu predpisu prednosť pred všeobecným predpisom, teda Občianskym zákonníkom. Keďže došlo k zániku BSM vyhlásením konkurzu, má špeciálny predpis o konkurze a vyrovnaní (ďalej ZKV) prednosť pred Občianskym zákonníkom, ktorý sa použije len subsidiárne. Vyhlásením konkurzu sa nemení subjekt vlastníckeho práva, úpadca je naďalej vlastníkom majetku, ktorý prináleží do konkurznej podstaty. Veritelia k vyhláseniu konkurzu strácajú možnosť individuálneho uplatnenia a vymáhania pohľadávok voči úpadcovi, preto nastáva iný režim vyporiadania BSM v prípade konkurzu a najmä s poukazom na vyporiadanie pasív. Po vyhlásení konkurzu do konkurznej podstaty (§ 6) pripadá všetok majetok, z ktorým

úpadca podnikal (podnik, výrobná hala, hnutelné veci, stroje, zariadenia, motorové vozidlá, zásoby výroby, pohľadávky, podnikateľský účet). Ostatné veci, ktoré neslúžili podnikateľskej činnosti (rodinný dom, záhrada) je predmetom vyporiadania BSM. S poukazom na uvedené preto súd vyporiadaval BSM tak, že do BSM nezahrnul majetok použitý na podnikanie. Do BSM zahrnul nehnuteľnosti a ostatné zariadenia: motorové vozidlá, zásoby materiálu boli správcom konkurznej podstaty úpadcu zahrnuté do konkurznej podstaty úpadcu, v rámci ktorej budú vyporiadané všetky aktíva a pasíva podniku podľa Zákona o konkurze a vyrovnaní.

Podľa § 143 Občianskeho zákonníka

V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.3)

Podľa §149 ods. 1 Občianskeho zákonníka

(1) Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150.

Podľa § 150 Občianskeho zákonníka

Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že návrh na vyporiadanie BSM bol podaný dôvodne. Správca konkurznej podstaty úpadcu-žalobca správne podal po vyhlásení konkurzu návrh na vyporiadanie BSM, nakoľko v čase vyhlásenia konkurzu manželstvo účastníkov trvalo a BSM vyporiadať nebolo možné ani súdnym zmierom. Taktiež nedošlo k zrušeniu BSM z dôvodu podnikania podľa § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda pred zánikom BSM v dôsledku konkurzu. Nebolo preukázané ani zúženie BSM podľa § 143a ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka.

Žalobca tvrdil, že do BSM patria: nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XXX kat. úz. H., a to parcela KN-C č. XXX o výmere XXX m² a KN-C č. XXX o výmere XXX m², rodinný dom, súpisné číslo XXX, nachádzajúci sa na parcele č. XXX a obchodný podiel spoločnosti I., s r. o., B. 1, XXX XX Q., S.: XXXXXXXX. Zároveň tvrdil, že konkurz bol vyhlásený na fyzickú osobu a záväzky, ktoré sa týkajú nehnuteľností, ktoré sú predmetom vyporiadania BSM vznikli z podnikateľskej činnosti úpadcu a poukázal, že ide o záväzky voči SR - Daňovému riaditeľstvu SR Banská Bystrica, Daňovému úradu Košice 5, a preto tento Daňový úrad Košice 5 bol o zriadení záložného práva aj infomovaný, a preto v poznámkach na tomto liste vlastníctva bolo zriadené záložné právo pre Daňový úrad Košice 5.

Daňový úrad si prihlásil svoje pohľadávky do konkurzného konania voči majetku úpadcu. Pohľadávky veriteľa SR - Daňového riaditeľstva SR, Daňového úradu Košice 5, ako zabezpečeného veriteľa, v celkovej sume 2572866 Sk boli aj uznané. Výšku týchto pohľadávok úpadca ani veriteľa nepopreli.

Žalovaná potvrdila, že do masy BSM patrí nehnuteľnosť, ktorá je zapísaná na liste vlastníctva XXX katastrálneho územia H., a to parcela č. XXX a XXX a rodinný dom, nachádzajúci sa na parcele číslo XXX. Vybavenie domu patrí do jej výlučného vlastníctva, nakoľko nadobudla ho ako dar od rodičov a príbuzných. Žalobca súhlasil s týmto tvrdením a uznal výlučné vlastníctvo žalovanej k hnutelným veciam, ktoré sa nachádzajú v predmetnom rodinnom dome.

Súd ustáli, že do BSM úpadcu a žalovanej patria nehnuteľnosti, ktoré nadobudli po uzavretí manželstva, žalovaná a jej manžel, a to parcely, ktoré sú vedené na liste vlastníctva č. XXX, kat. úz. H., parcela KN-C č. XXX a KN-C XXX a rodinný dom, súpisné číslo XXX, nachádzajúci sa na parcele KN-C XXX. Hodnota tejto nehnuteľnosti bola sporná, a preto súd nariadil znalecké dokazovanie a znalec Ing. Dušan Šoltýs v znaleckom posudku č. 30/2011 určil, všeobecnú hodnotu predmetných nehnuteľností vo výške 141000

eur (4247766 Sk). Súd do masy BSM nezahrnul obchodný podiel spoločnosti I., s r. o., B. 1, Q., S.: XXXXXXXX z dôvodu, že zanikla táto spoločnosť výmazom z Obchodného registra v septembri 2009. Čo sa týka pohľadávok, ktoré boli prihlásené do konkurznej podstaty, vznikli podnikateľskou činnosťou úpadcu J. D.. Ich výška, poradie, druh a zabezpečenie vyplýva zo súhrnného prehľadu spravovaného k predmetu konkurzného konania. Správcom úpadcu J. D. pohľadávky veriteľa SR - Daňového riaditeľstva SR, Daňový úrad Košice 5 ako zabezpečeného veriteľa v celkovej sume 2572866 Sk boli uznané. Výšku týchto pohľadávok úpadca ani veriteľa nepopreli, a preto súd nezahrnul do masy BSM ani tieto pohľadávky, nakoľko tieto pasíva budú vyporiadané v konkurznom konaní v súlade so ZKV.

Súd pri vyporiadaní BSM po ustálení masy BSM sa riadil zásadami uvedenými v § 150 OZ. Jednou zo zásad je rovnosť podielom manželov, čo v tomto prípade nebolo sporné.

Žalobca pôvodne žiadal, aby súd vyporiadal BSM tak, aby nehnuteľnosť prikázal do jeho výlučného vlastníctva s tým, že mu bude uložená povinnosť vyplatiť žalovanej 50 % z výťažku zo spešazenia nehnuteľností. V konečných návrho, aby súd vyporiadal BSM tak, aby nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej a aby jej uložil povinnosť vyplatiť polovicu hodnoty týchto nehnuteľností.

Žalovaná pôvodne súhlasila s týmto navrhovaným spôsobom na vyporiadanie BSM, ale nakoľko v dome bývajú spolu s dcérou, ktorá už je síce plnoletá, ale študuje, nemá žiaden príjem, je odkázaná na rodičov a oni obaja síce pracujú, ale nemajú dostatok peňažných prostriedkov na vyplatenie podielu žalobcovi, zmenila svoj návrh. Uviedla, že sa snažili vyriešiť svoju bytovú otázku do budúcnosti, požiadali banky o poskytnutie úveru, ale tieto im oznámili, že nespĺňajú podmienky na poskytnutie úveru, a preto nemajú z čoho vyplatiť žalobcu.

Súd pri vyporiadaní BSM v prvom rade sa snaží rozhodnúť spor tak, aby sa veci, tvoriace masu BSM rozdelili medzi manželov tým spôsobom, že každý z manželov nadobudne celú vec, pretože prípadne prikázanie veci do podielového spoluvlastníctva vedie len k rozširovaniu sporov. Ak sú však dôležité dôvody pre takéto rozhodnutie, možno ho výnimočne urobiť a prikázať vec do podielového spoluvlastníctva účastníkov.

Súd dospel k záveru, že sú tu dané okolnosti, ktoré spôsobili rozhodnutie, že nehnuteľnosti boli prikázané do podielového spoluvlastníctva účastníkov konania. Na majetok J. D., manžela žalovanej, bol vyhlásený konkurz. Síce v súčasnosti pracuje, ale jeho príjem tak nízky, že mu banky neposkytnú úver a to isté je aj u žalovanej. Obaja majú veľmi nízky príjem, bývajú v rodinnom dome, ktorý je predmetom vyporiadania. Okrem nich býva v dome ich dcéra, ktorá síce je plnoletá, ale študuje a je teda odkázaná len na rodičov a bývanie v tomto dome. Taktiež nemajú iný majetok, za pomoci ktorého by vyriešili svoju bytovú otázku.

Súd sa stotožňuje so žalobcom, že pri prikázaní veci do podielového spoluvlastníctva bude to viesť k ďalšiemu sporu o jeho zrušenie a vyporiadanie, ale len týmto sporom by súd mohol nariadiť predaj nehnuteľností a rozdelenie výťažku medzi spoluvlastníkmi, čo s prihliadnutím ku konkrétnym majetkovým pomerom účastníkov môže predstavovať najprímernejšie riešenie ich situácie. Z tohto dôvodu súd vyporiadal BSM účastníkov tak, že predmetnú nehnuteľnosť prikázal do podielového spoluvlastníctva účastníkov každého v 1 k celku.

Súd účastníkom náhradu trov konania nepriznal, lebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to obaja účastníci sú oslobodení od platenia súdnych poplatkov. Žalobca podľa § 4 ods. 2 písm. m) zákona č. 71/92 Z. z. a žalovanej bolo priznané úplné oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1Co 38/2013-261, zo dňa 26.3.2014. Účelom konania o vyporiadanie BSM je rozdelenie majetku a majetkových hodnôt medzi bezpodielovými spoluvlastníkmi tak, aby každý z nich mohol plnohodnotne využívať tú vec, príp. majetkovú hodnotu, ktorú mu súd prikáže do výlučného vlastníctva. Osobitosťou konania o vyporiadanie BSM je, že sa jedná o iudicium duplex, to znamená, že v tomto konaní majú obaja účastníci rovnaké postavenie. Súd vyporiadava rovnakým spôsobom práva a povinnosti oboch účastníkov konania a podaním návrhu jedným z účastníkov je konzumované petičné právo druhého účastníka. Pri vyporiadaní BSM preto platí, že úspech či neúspech jedného účastníka konania je možné posudzovať iba vo vzťahu k výške majetkového podielu, ktorý však z účastníkov konania nadobudol. V prípade vyporiadania BSM podľa zásady parity, každý účastník znáša svoje trovy konania sám.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a O.s.p.),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.